

7. 9. 2005

ID: 35667

Vrácení věci

Orgán činný v trestním řízení nemůže sám postupem podle § 80 odst. 1 tr. ř. odstraňovat existující pochybnosti o právu na věc a případně provádět dokazování zaměřené jen na tuto otázku, jestliže takové pochybnosti nemají právní význam z hlediska trestní odpovědnosti obviněného a jejich objasňování by přesahovalo potřeby trestního stíhání. Účelem a smyslem ustanovení § 80 odst. 1, věta třetí tr. ř. je zabránit tomu, aby s věcí až do objasnění práva na ni, bylo disponováno, tudíž právě takováto dispozice by mohla vést k neodčinitelným následkům.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 133/2003, ze dne 26.11.2003)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch i neprospěch obviněného T. K., a v neprospěch poškozeného M. L. a. s., M. B., proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě ze dne 21. 10. 2002, sp. zn. 1 Zt 525/2002, a rozhodl tak, že pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě ze dne 21. 10. 2002, sp. zn. 1 Zt 525/2002, a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanoveních § 80 odst. 1 tr. ř.

Z odůvodnění :

Policejní rada Okresního ředitelství Policie ČR v Č. L. vydal dne 8. 10. 2002 pod sp. zn. ČTS ORCL 1127/OHK-65-2002 usnesení, jímž podle § 80 odst. 1 tr. ř. v trestní věci proti obviněnému T. K., stíhanému pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., vrátil motorové vozidlo zn. Škoda SUPERB 1, 8 T Elegance stříbrné barvy, RZ 1S68113, společnosti s ručením omezeným A. A. spol. s r. o. v P. Ke stížnosti společnosti M. L. a. s. M. B. státní zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě usnesením ze dne 21. 10. 2002, sp. zn. 1 Zt 525/2002, napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušil a sám nově rozhodl tak, že předmětný automobil podle § 80 odst. 1 tr. ř. vrátil společnosti M. L. a. s. M. B.

Ministr spravedlnosti podal proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě ze dne 21. 10. 2002, sp. zn. Zt 525/2002, stížnost pro porušení zákona ve prospěch i neprospěch obviněného a v neprospěch poškozeného M. L. a. s. M. B. Podle jeho názoru byl tímto usnesením porušen zákon v ustanoveních § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 80 odst. 1 tr. ř. ve prospěch i neprospěch obviněného, a dále ve prospěch poškozeného M. L. a. s. M. B.

Podle názoru stěžovatele státní zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě v napadeném rozhodnutí neřešil předběžnou otázku, zda původní vlastník či jiná osoba, která uplatňuje právo na vydání věci, toto právo skutečně má, a zda o právu na věc není pochyb. Při správném řešení této předběžné otázky by totiž musel zjistit, že předmětný automobil byl sice společností M. L. a. s. M. B. prodán, avšak tato společnost od kupní smlouvy uzavřené dne 15. 5. 2002 odstoupila a nemůže tak být vlastníkem věci.

Závěrem svého mimořádného opravného prostředku ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným usnesením byl porušen zákon v namítaném rozsahu.

Nejvyšší soud podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a shledal, že zákon byl porušen.

Z obsahu trestního spisu Nejvyšší soud zjistil, že usnesením ze dne 4. 10. 2002 pod sp. zn. ČTS ORCL: 1127/OHK-65-2002, bylo podle § 160 odst. 1, odst. 5 tr. ř. zahájeno trestní stíhání proti obviněnému T. K. pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák., v němž pod bodem 3) byl obviněn ze skutku jehož se měl dopustit dne 20. 2. 2002 v O. - P., kde ve společnosti R. T. s. r. o., jako jednatel společnosti T. s. r. o. P., uzavřel s A.

A. s. r. o., P. smlouvu o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci na odběr vozidla Škoda Superb 1,8 Elegance v MOC 1. 079. 875,- Kč, kdy po zaplacení akontace a poplatku mu zbylo doplatit částku 827.875,- Kč, poté toto vozidlo přihlásil k registraci a při přihlašování předložil zfalšované faktury o zaplacení v hotovosti, následně pak vozidlo prodal a určené splátky neplatil.

Obviněný prodal zmíněné vozidlo bez souhlasu majitele dne 8. 4. 2002 na K. T., která je převzala jakožto zástupce A. J. a T., P., a dne 15. 5. 2002 bylo vozidlo prodáno společnosti M. L. a. s. M. B. za částku 760.000,- Kč. Uvedená společnost poté stejného dne uzavřela leasingovou smlouvu s J. D. na pronájem tohoto vozidla na dobu 36 měsíců. Této osobě bylo vozidlo v červnu 2002 odňato Policií ČR. Společnost M. L. a. s. požádala svým písemným podáním ze dne 20. 6. 2002 Policii ČR Okresní ředitelství O. – m. o vrácení vozidla s argumentací, že je vlastníkem vozidla ve smyslu ustanovení § 446 Obchodního zákoníku.

Z obsahu přezkoumávaného spisu je dále zřejmé, že společnost M. L. a. s. dopisem ze dne 18. 7. 2002 zaslaným P. T. odstoupila podle § 345 odst. 2 Obchodního zákoníku s odkazem na § 433 odst. 1 téhož zákona od kupní smlouvy uzavřené mezi touto společností a P. T. jako zástupcem A. J. a T. dne 15. 5. 2002 na předmět Škoda Superb 1, 8. Důvodem odstoupení od kupní smlouvy byla skutečnost, že společnost M. L. a. s. v době prodeje nebyla prodávajícím informována, že prodáváný předmět byl zatížen právem třetích osob, a tato okolnost pak odůvodňovala závěr o právní vadě prodávávaného zboží.

Ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř. upravuje postup orgánů činných v trestním řízení při vrácení věci, která byla v trestním řízení vydána podle § 78 tr. ř. nebo odňata podle § 79 tr. ř. Není-li takové věci k dalšímu řízení třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabrání, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Jestliže na ni uplatňuje právo osoba jiná, vydá se tomu, o jehož právu na věc není pochyb. Při pochybnostech se věc uloží do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních.

V posuzované trestní věci nebylo zjištěno, že by nárok na vrácení věci uplatnil J. D., jemuž bylo vozidlo odňato, či že by takovýto nárok uplatňoval obviněný T. K. Nárok naopak uplatnila společnost M. L. a. s., ale také firma A. A. s. r. o., P., zastoupená firmou Č., v. o. s. – Č. z. a i. a. se sídlem v Ú. n. L., zastoupená ředitelem společnosti Ing. J. H., která své právo k věci uplatnila písemným podáním ze dne 17. 7. 2002. V této situaci vznikly závažné pochybnosti o právu k věci, přičemž existence těchto pochybností neumožňovala vydání věci. Ustanovení § 80 odst. 1, věta třetí tr. ř. stanoví orgánům činným v trestním řízení povinnost uložit věc v takovémto případě do úschovy, současně pak musí subjekty, které si na vrácení věci činí nárok, upozornit na nutnost jeho uplatnění v občanskoprávním řízení. Orgán činný v trestním řízení totiž nemůže sám postupem podle § 80 odst. 1 tr. ř. odstraňovat existující pochybnosti o právu na věc a případně provádět dokazování zaměřené jen na tuto otázku, jestliže takové pochybnosti nemají právní význam z hlediska trestní odpovědnosti obviněného a jejich objasňování by přesahovalo potřeby trestního stíhání. Navíc účelem a smyslem ustanovení § 80 odst. 1, věta třetí tr. ř. je zabránit tomu, aby s věcí až do objasnění práva na ni, bylo disponováno, když právě takováto dispozice by mohla vést k neodčinitelným následkům (viz také nález Ústavního soudu ČR ze dne 22. 10. 1998, sp. zn. IV ÚS 325/98).

Pokud při existenci těchto pochybností bylo napadeným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v České Lípě ze dne 21. 10. 2002, sp. zn. 1 Zt 525/2002, rozhodnuto podle § 80 odst. 1 tr. ř. o vrácení předmětného automobilu společnosti M. L. a. s. M. B., byl porušen zákon v ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř., avšak k porušení tohoto zákonného ustanovení došlo i v řízení předcházejícím, pokud usnesením Policie ČR, služby kriminální policie a vyšetřování Č. L., pracoviště S. p. R. ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. ČTS : ORCL 1127/OHK-65-2002 byl automobil vrácen podle § 80 odst. 1 tr. ř. společnosti A. A. s. r. o. v P., neboť stejné pochybnosti existovaly již v době vydání tohoto rozhodnutí.

Porušení zákona v tomto rozsahu pak Nejvyšší soud konstatoval a podle § 268 odst. 2 tr. ř. také vyslovil, přičemž nedospěl k závěru, že k tomuto porušení zákona došlo ve prospěch a neprospěch obviněného, neboť procesní postup podle § 80 odst. 1 tr. ř. ve vztahu k jeho osobě nepřicházel v úvahu, či ve prospěch společnosti M. L., kterou stěžovatel ve stížnosti pro porušení zákona označuje za poškozeného, aniž tato společnost takové postavení v tomto trestním řízení má. Konstatoval pouze porušení zákona, k němuž v posuzované věci z výše uvedených důvodů došlo.

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)